

Arquitectura medieval: imatge i funció

Codi: 100554
Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500239 Història de l'Art	OT	3	0
2500239 Història de l'Art	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Eduardo Carrero Santamaria
Correu electrònic: Eduardo.Carrero@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

El català es farà servir com a llengua paral·lela al castellà, sense diferències d'ús entre una i altra.

Prerequisits

No hi ha prerequisits específics, però sí és desitjable que s'hagin cursat les assignatures d'Art bizantí, Art romànic, i Art gòtic.

Objectius

En aquesta assignatura es treballarà sobre arquitectura i mobiliari religiosos en esglésies i catedrals. Es treballaran els coneixements adequats sobre el ritu que es realitzava i com aquest es relacionava amb l'edifici que ho acollia i com, al seu torn, l'edifici havia de moblar-se i vestir-se en funció de la cerimònia. D'altra banda, s'analitzarà la topografia de l'arquitectura i el seu entorn urbà, amb la finalitat d'establir la localització dels altars i l'ús d'espais dins i fora de l'edifici, com les capçaleres, els claustres o els recorreguts processionals per la ciutat. Tot aquest anàlisi ens permetrà reconstruir el panorama material en el qual l'església, el cor, les capelles, el claustre, i el seu perímetre urbà eren objecte d'una acurada decoració i d'un canvi d'aspecte constant acompanyat de una escenografia pròpia.

Competències

Història de l'Art

- Analitzar amb esperit crític, a partir dels coneixements adquirits, l'obra d'art en les seves diferents facetes: valors formals, significat iconogràfic, tècniques i procediments artístics, procés d'elaboració i mecanismes de recepció.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Interpretar l'obra d'art en el context en el qual es va gestar i relacionar-la amb altres formes d'expressió cultural

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer l'evolució de la imatge artística des de l'antiguitat fins a la cultura visual contemporània.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els creadors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
2. Analitzar els receptors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
3. Analitzar les idees artístiques sobre un fenomen artístic en un determinat context cultural.
4. Analitzar una imatge artística i situar-la en el seu context cultural.
5. Aplicar els coneixements iconogràfics a la lectura de la imatge artística
6. Definir i explicar amb precisió un objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
7. Distingir les tècniques i el procés d'elaboració d'un objecte artístic
8. Estimular la creativitat i fomentar idees innovadores.
9. Examinar una imatge artística i distingir-ne els valors formals, iconogràfics i simbòlics.
10. Explicar els mecanismes de recepció d'una obra d'art.
11. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística
12. Reconstruir el panorama artístic d'un determinat context cultural
13. Relacionar una imatge artística amb altres fenòmens culturals de la seva època.
14. Saber exposar amb eficàcia els coneixements, oralment i per escrit.
15. Treballar en equip, respectant les opinions alienes i dissenyant estratègies de col·laboració.

Continguts

1. INTRODUCCIÓ. LA HISTÒRIA DE L'ESPAI A L'ARQUITECTURA MEDIEVAL
2. L'ESPAI ARQUITECTÒNIC JUEU A L'EDAT MITJANA.
3. SINAGOGUES I ALTRES EDIFICIS DE CULTE
4. ESPAI I ARQUITECTURA CRISTIANA A L'EDAT MITJANA.INTRODUCCIÓ
5. L'ARQUITECTURA DELS MUSULMANS A L'EDAT MITJANA.
6. LA MESQUITA
7. MADRASSES I ALTRES EDIFICIS
8. LA INDEFINICIÓ D'UN MODEL TOPOGRÀFIC. ELS CENTRES DEVOCIONALS ISLÀMICS
9. L'ARQUITECTURA PALATINA
10. L'ESPAI DE LA DONA EN L'ARQUITECTURA MEDIEVAL

Metodologia

Tota la matèria del curs estarà distribuïda entre les classes impartides pel professor, les lectures recomanades i els seminaris que es realitzaran en classe.

Durant els seminaris, els alumnes exposaran un tema consensuat amb el professor després de treballar-ho prèviament a través de lectures recomanades i altres mitjans d'informació indicats pel professor.

L'assistència als seminaris és obligatòria i els seus continguts formaran part de la matèria general del curs.

Durant els seminaris es valorarà la capacitat de raonament i d'establir debat entre diferents opinions de les expressades per l'alumnat i el professor.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	30	1,2	1, 3, 8
Seminaris	21	0,84	1, 2, 3, 6, 8, 14
Tipus: Supervisades			
Lectures i altres	4	0,16	6, 7, 8, 12
Tutories i proves d'evaluació	5	0,2	1, 2, 3, 6
Tipus: Autònomes			
Estudi autònom	90	3,6	5, 7, 9, 12, 13

Avaluació

La matèria s'avaluarà a partir de dos (2) exercicis i la participació activa als seminaris:

1. Dues proves escrites parcials. En la primera (50%) s'avaluarà tota la matèria del curs continguda en les explicacions a classe tant pel professor com en els seminaris. En la segona (40%), en un treball, s'avaluarà la matèria que els alumnes prepararan i exposaran en classe, a través de la bibliografia i altres mitjans proporcionats pel professor.

Les dues proves es realitzaran a la fi del mes de maig.

2. El 10 % restant s'avaluarà a partir dels seminaris en els quals l'alumnat haurà de presentar als seus companys i al professor el treball realitzat.

L'assistència a classe i als seminaris és obligatòria i la participació activa a través de l'expressió d'opinió o entrar en debat serà tinguda en compte a l'hora de qualificar la nota final.

Les dates concretes, tant de les proves escrites com dels seminaris obligatoris, seran concretades el primer dia de classe.

La no realització o lliurament d'alguna de les dues proves comportarà la reavaluació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Participació en seminaris i lectures obligatòries	10%	0	0	3, 6, 8, 14
Presentació d'un o més treballs, elaborats individualment o en grup, i exposició oral d'una sinopsi del mateix en hores de tutoria o seminari	40%	0	0	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15
Una o més proves escrites	50%	0	0	1, 2, 3, 4, 6, 9, 10, 11, 12, 13,

Bibliografia

BACCI, Michele, *Lo spazio dell'anima. Vita di una chiesa medievale*, Roma, 2005

BANGO TORVISO, Isidro G., *Edificios e imágenes medievales. Historia y significado de las formas*, Madrid, 1998.

BRAMON, Dolors, *Moros, jueus i cristians en terra catalana. Memòria del nostre passat*, Pagès editor, Lérída, 2013.

CALVO CAPILLA, Susana, *Las mezquitas de al-Ándalus*, Almería, 2014

CARRERO SANTAMARÍA, Eduardo, "Catedral y liturgia medievales. La definición funcional del espacio y sus usos", en *O clero secular e as suas catedrais*, eds. R. Morujao y A. Saraiva, Lisboa, 2014.

DÍEZ JORGE, Mª Elena. *Women and Architecture: Christian and Mudejar Women in Building*. Granada, Universidad, 2016

ESPINOSA, Miguel A., *Judaísmo, estética y arquitectura. La sinagoga sefardí*, Granada, 1998.

MERINISSI, Fátima, *El harén en occidente*; Espasa Libros, 2001.

MICHELL, George, *La arquitectura del mundo islámico*, Madrid, 1988

PELÁEZ, Jorge, *La Sinagoga*, Córdoba, 1994.